

TOR

31/03/2009 00:49 by vananh

Ả•á»f hiá»f u rõ hÆjìn cách hoá»t Ả•á»™ng và công dá»¥ng cá»¥sa TOR cẢ©ng nhÆ° cách áp dá»¥ng cá»¥ thá»f cho trÆ°á»ng há»¥p Viá»¥t Nam, Trà Mi há»¥i chuyá»¥n bà Shava Nerad, Giám Ả•á»c Ả•iá»•u hành và phát triá»¥n cá»¥sa Dá»¥ án TOR tá»¥i Hoa Ká»¥³. [Bá»¥m vào Ả•ây Ả•á»f nghe cuá»¥™c phá»¥ng vá»¥n này.](#)

[Tá»¥i xuá»¥ng Ả•á»f nghe.](#) **Trà Mi:** Kính chào bà Shava Nerad. Xin bà có thá»f giá»¥i thiá»¥t sÆj IÆ°á»¥c vá»¥• TOR? Bà Shava Nerad **Bà Shava Nerad:** TOR là nhu liá»¥t Ả•iá»¥n toán có chá»¥c nĂfng xoá dá»¥u vá»¥t, dá»¥u Ả•á»¥a chá»¥%o xuá»¥t xá»¥© cá»¥sa ngÆ°á»¥i truy cá»¥p khi há»¥• gá»¥-i, nhá»¥-n, hay Ả•á»¥c thông tin trên má»¥ng internet. Ngoài ra, TOR cẢ©ng là công cá»¥ giúp ngÆ°á»¥i dân á»¥ nhá»¥ng quá»¥c gia Ả•á»¥™c tài có thá»f vÆ°á»¥t tÆ°á»¥ng lá»¥-a (firewall) Ả•á»¥f tiá»¥p cá»¥n vá»¥i nhá»¥ng luá»¥ng thông tin tá»¥ do, Ả•a chiá»¥u bên ngoài.Nhu liá»¥t Ả•iá»¥t này hoàn toàn miá»¥...n phí. NgÆ°á»¥i sá»¥- dá»¥ng chá»¥%o cá»¥n lên ác trang web cá»¥sa chúng tôi là<http://www.tor.eff.org>, hoặ»¥c www.torproject.org, Ả•á»¥f download vá»¥• computer cá»¥sa mình. Trong nhiá»¥u trÆ°á»¥ng há»¥p, chÆ°Æjng trình sá»¥½ tá»¥ install ngay lá»¥p tá»¥©c, rá»¥t dá»¥... dầng, nhÆ°ng cẢ©ng có trÆ°á»¥ng há»¥p hÆjì khó khĂf n má»¥™t tí. **Trà Mi:** Xin há»¥i TOR giúp che dá»¥u Ả•á»¥a chá»¥%o truy cá»¥p cá»¥sa ngÆ°á»¥i sá»¥- dá»¥ng, bá»¥o má»¥t thông tin cá nhân, tránh sá»¥± dòm ngó cá»¥sa nhân viên an ninh bá»¥ng cách nào? **Bà Shava Nerad:** TOR giúp ngÆ°á»¥i sá»¥- dá»¥ng dá»¥u Ả•iá»¥a chá»¥%o truy cá»¥p cá»¥sa há»¥• bá»¥ng cách Ả•Æ°a nhá»¥ng thông tin trao Ả•á»¥i trên net cá»¥sa ngÆ°á»¥i Ả•ó qua nhiá»¥u server trung gian khác nhau ma chúng tôi Ả•á»¥t tên là các máy relays. Thông tin tá»¥ computer cá»¥sa bá»¥n khi Ả•Æ°a tá»¥i server thá»¥© nhá»¥t sá»¥½ Ả•Æ°a¥c mã hoá. Vì vá»¥y, nhá»¥ng nhân viên an ninh theo dõi các hoá»¥t Ả•á»¥™ng trên internet không thá»f biá»¥t Ả•Æ°a¥c ná»¥™i dung bá»¥n trao Ả•á»¥i là gì, há»¥• chá»¥%o biá»¥t là bá»¥n Ả•ang ná»¥i ká»¥t vá»¥i má»¥™t server TOR mà thôi. Server thá»¥© nhá»¥t này khi nhá»¥n Ả•Æ°a¥c thông tin cá»¥sa bá»¥n truyá»¥n tá»¥i sá»¥½ thá»¥±c hiá»¥t n thêm má»¥™t thao tác mã hoá ná»¥a, rá»¥i má»¥i chuyá»¥n tá»¥i server chá»¥§ thá»¥© nhì. Sau Ả•ó, thông tin Ả•Æ°a¥c chuyá»¥n tá»¥i má»¥™t server thá»¥© ba Ả•á»¥f Ả•Æ°a¥c giá»¥i mã và gá»¥-i Ả•á»¥n Ả•á»¥a chá»¥%o ngÆ°á»¥i nhá»¥n.Ả•á»¥n khi thông tin Ả•Æ°a¥c chuyá»¥n tá»¥i server thá»¥© ba, ngÆ°á»¥i ta có thá»f Ả•á»¥c Ả•Æ°a¥c ná»¥™i dung cá»¥sa nó, nhÆ°ng không thá»f biá»¥t Ả•Æ°a¥c nguá»¥n gá»¥c xuá»¥t xá»¥© cá»¥sa thông tin Ả•ó là tá»¥ « Ả•ầu, bá»¥i Ả•ã có sá»¥± can thiá»¥p cá»¥sa hai server 1 và 2 trÆ°á»¥c Ả•ó. Ả•á»¥f làm Ả•Æ°a¥c viá»¥t này, chúng tôi Ả•á»¥t rá»¥t nhiá»¥u server trung gian á»¥ khá»¥p nÆjì trên thá»¥ giá»¥i. **Trà Mi:** Muá»¥n sá»¥- dá»¥ng TOR, cá»¥n phá»¥i làm gì, thÆ°a bà? **Bà Shava Nerad:** Ả•á»¥f sá»¥- dá»¥ng TOR má»¥™t cách an toàn, chúng tôi Ả•á»¥• nhá»¥ « má»¥™t sá»¥ bÆ°á»¥c sau Ả•ây. TrÆ°á»¥c tiên, bá»¥n cá»¥n downloa dá»¥™ nhu liá»¥t Ả•iá»¥t TOR vá»¥• computer, rá»¥i install theo hÆ°á»¥ng dá»¥n. Tuy nhiên, không phá»¥i lúc nào nó cẢ©ng tá»¥± Ả•á»¥™ng vá»¥n hành thíc á»¥ng vá»¥i các chÆ°Æjng trình và há»¥t thá»¥ng trong computer cá»¥sa bá»¥n. An toàn nhá»¥t bá»¥n nên sá»¥- dá»¥ng trình duyá»¥t web **Firefox thay vì là Internet Explorer.** Khi download TOR vá»¥• computer, bá»¥n sá»¥½ thá»¥y ngay góc cá»¥-a sá»¥ cá»¥sa Web Browser có má»¥™t bá»¥ng nhá»¥• thông báo rá»¥ng TOR Ả•ã Ả•Æ°a¥c kích hoá»¥t hay ngÆ°ng hoá»¥t Ả•á»¥™ng. Bá»¥ng này cẢ©ng giúp bá»¥n má»¥¥ TOR lên hay tá»¥t nó Ả•i trong chÆ°Æjng trình duyá»¥t web cá»¥sa mình. Ngoài ra, bá»¥n có khi cẢ©ng cá»¥n phá»¥i cài Ả•á»¥t má»¥™t trình duyá»¥t riềng biá»¥t Ả•á»¥f không bá»¥ á»¥nh hÆ°á»¥ng bá»¥i java, và cẢ©ng có má»¥™t vài sá»¥± chá»¥n lá»¥±a không cho phép các chÆ°Æjng trình âm thanh, hình á»¥nh (tá»¥© multi-media plugs-in) hay thá»¥m chí sá»¥± chá»¥•n lá»¥±a ftp trong trình duyá»¥t có thá»f làm lá»¥™ Ả•á»¥a chá»¥%o cá»¥sa bá»¥n.Bá»¥t cá»¥© lúc nào có thá»f, bá»¥n cẢ©ng nên sá»¥- dá»¥ng phÆ°Æjng pháp mã hoá ngay lá»¥p tá»¥©c bá»¥ng cách sá»¥- dá»¥ng https hay mã hoá email và ná»¥™i dung chat, nhÆ° sá»¥- dá»¥ng gmail chá»¥ng há»¥n vì gmail cho phép bá»¥n ká»¥t ná»¥i bá»¥ng https.Bá»¥i lá»¥½, dù phá»¥n má»¥m TOR có thá»¥±c hiá»¥t n mã hoá trong các giai Ả•oá»¥n chuyá»¥n tá»¥i thông tin tá»¥ ngÆ°á»¥i gá»¥-i Ả•á»¥n ngÆ°á»¥i nhá»¥n, nhÆ°ng tá»¥i giai Ả•oá»¥n thông tin Ả•Æ°a¥c máy chá»¥§ thá»¥© ba chuyá»¥n tá»¥i Ả•á»¥a chá»¥%o nhá»¥n cuá»¥i cùng thì không thá»f mã hoá Ả•Æ°a¥c trá»¥ khi chính bá»¥n thân ngÆ°á»¥i gá»¥-i là bá»¥n Ả•ã sá»¥- dá»¥ng phÆ°Æjng pháp mã hoá tá»¥ « Ả•á»¥u.Bá»¥n cá»¥n IÆ°u ý Ả•á»¥c ká»¥¹ các thông tin chá»¥%o dá»¥n trÆ°á»¥c khi tá»¥i TOR vá»¥• vì vá»¥n Ả•á»¥• không chá»¥%o là cài Ả•á»¥t Ả•Æ°a¥c nó, mà là phá»¥i sá»¥- dá»¥ng Ả•Æ°a¥c nó má»¥™t cách hiá»¥t quá»¥. Nhá»¥ xem trình duyá»¥t web cá»¥sa bá»¥n không có nhá»¥ng sá»¥± lá»¥±a chá»¥•n mà tôi vá»¥ «a Ả•á»¥c cá»¥p tá»¥i khi download chÆ°Æjng trình vá»¥•. Má»¥™t khi TOR Ả•ã Ả•Æ°a¥c tá»¥i vá»¥• Ả•úng cách, ngÆ°á»¥i ta khó có thá»f lá»¥n ra Ả•á»¥a chá»¥%o cá»¥sa bá»¥n má»¥—i khi bá»¥n truy cá»¥p vào má»¥ng Ả•á»¥f

thu thá°-p hay phá»• biá°¿n thông tin. Thá°-t ra, cẢ©ng có khá°£ nẢfng bá°¿n bá»† công an truy ra Ä'á°¥y, nhÆ°ng há»• phá°£i má°¥† rá°¥† nhá»•u công sá»©c và thá»•i gian. Không có cái gì hoàn toàn không rá»†i ro, nhÆ°ng vá°¥n Ä'á»• là bá°¿n biá°¿t cách xoay sá»Ý Ä'á»f giá°£m thiá»fu tá»i Ä'a ná»ng rá»†i ro có thá»f xá°£y tá»i. **Trà Mi:** *Nhá»ng cÆ° dân má°¿ng tá°¿i các nÆ°á»c kiá»fm duyá»†† internet gá°†t gao nhÆ° Viá»† Nam muá»n có nhu liá»†u TOR vá»• máy cá»§a há»• Ä'á»f sá»- dá»¥ng, cá°§n lÆ°u ý ná»ng gi?* **Bà Shava Nerad:** á»ž vài quá»c gia, hai trang web Ä'á»f tá°£i chÆ°Æng trình TOR vá»• là www.tor.eff.org và trang www.torproject.org cẢ©ng bá»† chính phá»§ Ä'á°† tÆ°á»ng lá»-a ngẢfn chá°-n Ä'á»f ngÆ°á»i dân không vào Ä'Æ°á»£c. Ná°¿u bá°¿n không vào Ä'Æ°á»£c hai trang này, thì vá°«n có nhá»•u trang web khác trên internet có bá°£n copy cá»§a software này cho má»•i ngÆ°á»i download vá»•. Bá°¿n nên tìm các trang web Ä'ó trên net. Ngoài ra, cẢ©ng có nhá»•u ngÆ°á»i có Ä'Æ°á»£c TOR ná»• bá°¿n bè cho mÆ°á»£n bá°£n copy chÆ°Æng trình mà há»• Ä'ã sao chép ra Ä'Ä©a. Tá°¿i ná»ng nÆ°á»c kiá»fm soát internet gá°†t gao, khi bá°¿n bá»† phát hiá»†n trên máy tính có chÆ°Æng trình bá°£o má°-t TOR cẢ©ng có thá»f là má»™t cái tá»™i. Cho nên, Ä'á»f an toàn hÆ°¿n ná»-a, nhá»•u ngÆ°á»i download và install TOR trong các USB hay vào Ä'Ä©a cá°¥† riêng chá»— khác, Ä'á»f phòng khi computer có bá»† tá»† ch thu thì cẢ©ng không bá»† phát hiá»†n là có sá»- dá»¥ng TOR. Tá°¿i Ä'á»† chá»% www.globalvoicesonline.org, có hÆ°á»ng dá°«n cá»¥ thá»f vá»• cách sá»- dá»¥ng TOR Ä'á»f truy cá°-p và phá»• biá°¿n thông tin trên các trang web hay trên blog. Nhá»•u ngÆ°á»i tá°¿i Viá»† Nam Ä'ã vào trang này Ä'á»f Ä'Æ°á»£c chá»% dá°«n dùng TOR há°§u bá°£o Ä'á°£m an ninh cá nhân má»—i khi lên internet. **Trà Mi:** *Bà vá»†a trình bày ná»ng Æ°u Ä'á»fm cá»§a TOR, thá°¿ còn ná»ng khuyá°¿t Ä'á»fm thì sao á°¿?* **Bà Shava Nerad:** TOR giúp chuyá»fn tá°£i ná»™i dung trao Ä'á»i trên má°¿ng cá»§a bá°¿n qua nhá»•u server khác nhau Ä'á»f xoá Ä'á»† chá»% gá»c, nên quá trình này cẢ©ng có thá»f khiá°¿n cho sá»± truy cá°-p internet cá»§a bá°¿n bá»† chá°-m Ä'i Ä'ôi chút, giá»ng nhÆ° khi ta muá»n làm viá»†c gì an toàn, chá°c chá°n thì ta phá°£i làm chá°§m chá°-m, tá»† tá»n vá°-y mà. **Trà Mi:** *NgÆ°á»i sá»- dá»¥ng TOR cẢ©ng không cá°§n phá°£i Ä'Ảfng ký má»™t tài khoá°£n riêng vá»†i tên truy cá°-p và má°-t khá°£u, phá°£i không á°¿?* **Bà Shava Nerad:** Không cá°§n phá°£i Ä'Ảfng ký gì cá°£. Và, do cách thá»©c xá°¿p Ä'á°† quá trình chuyá»fn tá°£i thông tin cá»§a TOR, cho dù có má»™t server nào trong sá»† 3 server trung gian mà có là an ninh má°¿ng trá hình Ä'i chẢfng ná»-a thì há»• cẢ©ng chá»% biá°¿t Ä'Æ°á»£c là có ngÆ°á»i dùng TOR, chá»© không biá°¿t Ä'Æ°á»£c ná»™i dung trao Ä'á»i vì thông tin Ä'ã Ä'Æ°á»£c mã hoá ngay tá»† ban Ä'á°§u, còn khi thông tin Ä'á°¿n server cuá»i cùng thì có thá»f biá°¿t Ä'á»±Æ°¿c ná»™i dung, nhÆ°ng lá°¿i không biá°¿t Ä'Æ°á»£c nguá»n gá»c xuá°¥† xá»© tá»† Ä'âu. **Trà Mi:** *Ä'ã có ghi nhá°-n trÆ°á»ng há»£p nào sá»- dá»¥ng TOR bá»† an ninh má°¿ng truy ra Ä'Æ°á»£c chÆ°a, thÆ°a bà?* **Bà Shava Nerad:** Chá»% có vài trÆ°á»ng há»£p ná»ng ngÆ°á»i tá»± nguyá»†n làm server trung gian bá»† phiá»n hà, rá°c rá»i vá»†i chính quyá»n sá»Ý tá°¿i, chá»© chúng tôi chÆ°a có ghi nhá°-n trÆ°á»ng há»£p nào sá»- dá»¥ng TOR mà bá»† bá°† tá»† cá°£. **Trà Mi:** *Xin chân thành cá°£m Æ°¿n bà Ä'ã dành thá»•i gian cho cuá»™c phá»ng vá°¥n này.*